

OBSAH

Seznam zkratk	11
Seznam jednotek	18
Seznam boxů, obrázků a tabulek	19
Seznam boxů	19
Seznam obrázků	20
Seznam tabulek	22
Abstract *	23
Úvod	25
ČÁST 1: PROČ PRÁVĚ ASIJŠTÍ SPOTŘEBITELÉ?	33
Kapitola 1: Energetická bezpečnost Číny	37
Uhlí a ropa: klíčové složky čínské energetické spotřeby	37
Aktéři čínské energetické bezpečnostní politiky	43
Vládní instituce pro řízení sektoru energetiky: vydařená restrukturalizace?	46
Národní ropné společnosti: vznik, vývoj a současné postavení	52
Národní ropné společnosti a strategie vlády	58
Charakteristické rysy čínské zahraniční energetické politiky	62
Zmírňování rizik námořní přepravy ropy	67
Rusko-čínské vztahy na pozadí energetické bezpečnosti	71
Čínská energetická politika v Kazachstánu a Turkmenistánu	77
Čínská energetická politika na Blízkém východě a v Africe	83
Strategický versus tržní přístup = Čína versus západní spotřebitelé?	90
Zadržování nebo kooperace? Čínsko-americké vztahy pohledem energetické bezpečnosti	96

Kapitola 2: Energetická bezpečnost Japonska	100
Nedostatek vlastních zdrojů energie a energetická efektivita	102
Aktéři japonské energetické bezpečnostní politiky	110
Charakteristické rysy japonské zahraniční energetické politiky: příklon k strategickému přístupu k energetické bezpečnosti?	112
Čínsko-japonské vztahy na pozadí energetické bezpečnosti	118
Kapitola 3: Energetická bezpečnost Indie	125
Dominance uhlí aneb primární spotřeba zdrojů energie v Indii	125
Aktéři indické energetické bezpečnostní politiky	138
Strategie Indie k zajištění energetické bezpečnosti	142
Opatření vlády k posílení vlastní soběstačnosti: úspěch nebo nezdar?	146
Indická energetická politika v zahraničí	150
Indická energetická politika v Turkmenistánu	154
Indická energetická politika v Íránu	155
Soupeření s Čínou?	159
ČÁST 2: ENERGETICKÁ BEZPEČNOST RUSKÉ FEDERACE	163
Kapitola 1: Sektor energetiky v Rusku	165
Primární spotřeba zdrojů energie v Rusku	165
Organizační struktura sektoru ropy a sektoru plynárenství	166
Ropný sektor	168
Sektor plynárenství	172
Uhelný sektor	177
Jaderná energetika	179
Obnovitelné zdroje energie	184
Elektřina	186
Energetická efektivita	187
Proč usilovat o zvýšení energetické efektivity?	190
Pozice vlády v otázce energetické efektivity	192
Závěr	193

Kapitola 2: Ruští národní šampióni: postavení firem	194
Gazprom	194
Rosněft	201
Lukoil	206
TNK-BP	210
Novatek	214
Závěr	217
Kapitola 3: Ekonomický a politický význam sektoru energetiky	219
Ekonomický význam sektoru energetiky v Rusku	219
<i>Stabilizační fond: finanční polštář vycpaný „petrodolary“</i>	220
<i>Vztah mezi cenou zdrojů energie a ruským rozpočtem</i>	221
<i>Závislost ekonomiky na energetice</i>	222
<i>Energetický sektor a průmysl</i>	222
<i>Geografické faktory</i>	224
<i>Závěr</i>	225
Politický význam ruského energetického sektoru: Rusko jako energetická velmoc v kontextu vývoje vnitřní a zahraniční politiky	225
<i>Význam energetické politiky ve vztahu k vnitřní a vnější politice Jelcinova Ruska</i>	226
<i>Putinovo Rusko a energetika jako „hard soft power“?</i>	232
<i>Význam energetické politiky ve vnější politice RF po nástupu Dmitrije Medveděva</i>	245
<i>Význam kaspické oblasti z hlediska ruské energetické politiky</i>	253
<i>Význam arktické oblasti v ruské energetické politice</i>	270
<i>Závěr</i>	275
Kapitola 4: Evropská dimenze ruské energetiky: Rusko a EU	278
Historie vztahů v energetické oblasti	280
Energetická dimenze vztahů EU-Rusko: současnost	283
Energetický dialog EU-Rusko a jeho hlavní témata	288
Problémové body dialogu: Krize dodávek	297

Diverzifikace: příležitost ke kooperaci i sporný bod vztahů EU–Rusko	302
Vliv liberalizace trhů v oblasti energií	315
Sousedství EU – prostor pro kooperaci EU a RF i oblast střetu zájmů	320
Závěr	325
Kapitola 5: Vztahy mezi Ruskem a tranzitními zeměmi: případové studie Ukrajiny a Běloruska	329
Ukrajina	329
<i>Politicko-ekonomické vztahy mezi státy</i>	329
<i>Ukrajinský plynovodní systém</i>	332
<i>Ukrajinský systém transportu ropy</i>	337
<i>Plynové konflikty mezi Ruskem a Ukrajinou</i>	339
<i>Diverzifikační projekty</i>	346
<i>Diverzifikační projekty Ruska</i>	349
<i>Závěrečné poznámky a perspektivy vývoje rusko-ukrajinských vztahů v energetice</i>	351
Bělorusko	354
<i>Politicko-ekonomické vztahy mezi Běloruskem a Ruskem</i>	354
<i>Ekonomická dimenze vztahů</i>	357
<i>Energetika a rusko-běloruské spory v oblasti ropy a plynu</i>	362
<i>Role elektřiny v rusko-běloruských vztazích v energetické oblasti</i>	37A
<i>Shrnutí a perspektivy vývoje rusko-běloruských vztahů v energetice</i>	377
Shrnutí	379
Zdroje literatury	385
Jmenný rejstřík	418